

Copyright foto

Canada

Als op één na grootste land ter wereld is Canada 280 keer zo groot als Nederland. Het land telt 34 miljoen inwoners. Eind jaren negentig groeide de varkenshouderij sterk in Canada. Vooral de grote binnenlandse graanproductie was de oorzaak van een snelle ontwikkeling. Vanaf 2007 is de varkenspopulatie dalende door de slechte economische omstandigheden. De huidige varkensstapel telt 12,9 miljoen varkens, waarvan 1,2 miljoen zeugen. Quebec is de provincie met de meeste varkens, gevolgd door Ontario en Manitoba. Canada is na de EU en Verenigde Staten de grootste exporteur van varkensvlees. De grootste afzetmarkten zijn de VS en Japan.

Familie Steunebrink bouwt vleesvarkensbedrijf in Canada op

Broers zoeken zekerheid in wispelturige markt

Als Nederlandse kalverhouders stapten ze 14 jaar geleden over naar varkens in een onbekend land. Met hard werken wisten ze de eerste jaren hun bedrijf gestaag uit te bouwen. De laatste jaren is de klad erin gekomen door de financiële malaise in de Canadese varkenshouderij. Sinds een aantal maanden is het optimisme weer helemaal terug.

Als 'verengelste' Nederlanders voeren ze het gesprek. Very close, good en the farm. Een greep uit de woorden die met regelmaat voorbijkomen. Frappant genoeg keken ze 14 jaar geleden met hun verhuizing naar Canada nog wel het meest op tegen de taal. Omdat ze zichzelf geen talenwonder vinden, hadden ze al bij voorbaat veel landen doorgestreept. „Frans kenden we niet. Engels viel ook niet mee, maar dat leek ons gemakkelijker.” Duitsland en Oost-Europa trok hen niet aan. En omdat Lars net stage had gelopen in Alberta en de hele familie was overgekomen, wisten ze wat ze aan Canada hadden. Een jaar later in 2000 maakten Alfons en Gerda Steunebrink met hun drie kinderen Lars, Jorn en Marlie de definitieve overstap naar Ontario.

Zeven magere jaren

Ontario is de meest dichtstbevolkte provincie van het land. De provincie die in het hart van Canada ligt, telt 13 miljoen inwoners en is bijna 28 keer zo groot als Nederland. „De ruimte en vrijheid wennen heel snel en gemakkelijk”, zegt Lars. Ze wonen in het zuiden van Canada op anderhalf uur rijden van de Amerikaanse grens. Op 50 kilometer van het immense meer Lake Huron houden ze hun speenbiggen en vleesvarkens en

telen ze hun gewassen. Ontario is één van de varkenshouderijprovincies van Canada. De provincie heeft de afgelopen jaren fors aan aantallen ingeboet. Lars en Jorn voorspellen dat er zes jaar geleden nog 1.500 varkenshouders in hun provincie waren. Nu zijn er volgens de broers nog hoogstens 700 zelfstandige varkenshouders over.

„Zonder dat er veel varkens zijn verdwenen. Er zijn veel bedrijven overgenomen door collega's of varkenshouders zijn op contractbasis gaan leveren.” De kaalslag heeft alles te maken met de slechte omstandigheden waarin de Canadese varkenshouderij heeft geleefd. Lage opbrengstprijzen, hoge voerprijzen en een hoge Canadese dollar zaten een goede marge in de weg. Sinds een paar maanden is de stemming totaal omgeslagen. De varkensprijzen zijn tot recordhoogtes gestegen, voerprijzen zijn gezakt en de koers van de Canadese dollar is gedaald. „We hebben zeven magere jaren gehad, laten we nu hopen dat er zeven vette jaren aanbreken.”

Weinig budget

De start van de familie Steunebrink in Canada was veelbelovend. Ze wisten binnen enkele jaren snel te groeien. „Door vooral heel hard te werken”, verklaart Lars. „Voor

ons begint een gemiddelde werkdag om zes uur en eindigt om tien uur 's avonds.” Op een groot budget konden ze niet terugvallen. In het Overijsselse Weerselo hadden Alfons en Gerda Steunebrink een mesterij voor rosékalveren met 2,5 hectare grond. Hun drie kinderen wilden boer worden. Omdat ze hen dit in Nederland niet konden bieden, besloten ze om alles te verkopen en in Canada opnieuw te beginnen.

Weer met kalveren beginnen in Canada was geen optie, omdat dit een kleinschalige sector is in het Noord-Amerikaanse land. Melkvee en pluimvee vielen ook al snel af, omdat deze gequoteerd zijn in Canada en er veel startkapitaal vereist is. Ze besloten daarom voor varkens te gaan. Omdat Ontario hier de aangewezen provincie voor is, vestigden ze zich hier. De familie Steunebrink kocht een stuk grond van 80 hectare, bouwde een stal en begon met 4.400 speenbiggen op contractbasis te houden voor een andere varkenshouder. De varkensprijzen waren goed en hoge voerprijzen waren nog niet aan de orde.

Met goede technische resultaten, een nieuwe financiering en hun eerste winst kochten ze drie jaar later hun tweede bedrijf. Op 50 kilometer van de eerste locatie kochten ze weer 80 hectare grond en bouwden er een ►

stal bij voor 3.300 vleesvarkens. Omdat ze nu hun eigen biggen konden afmesten, besloten ze als zelfstandige vleesvarkenshouders door te gaan. In 2006 kwam er hun derde locatie bij. Een bestaand bedrijf gelegen tussen de eerste en twee locatie met 2.550 vleesvarkens en 40 hectare grond werd gekocht. Het was hun laatste grote aankoop. De jaren erna begon de economische malaise in de Canadese varkenshouderij. Om toch nog vooruit te kunnen, richtten Lars en Jorn zich erop vleesvarkensbedrijven te zoeken die voor hen op contractbasis gingen werken.

Op contractbasis

De familie kreeg in september 2010 een forse klap te verwerken nadat Alfons op 59-jarige leeftijd overleed. Met het overlijden van Alfons veranderde de naam van het bedrijf in Gerda Steunebrink. Het familiebedrijf omvat de drie locaties die in eigendom zijn en nog twee vleesvarkensbedrijven die op contractbasis voor hen werken en samen 4.150 vleesvarkens houden. In totaal telt Gerda Steunebrink 4.400 gespeende biggen en 10.000 vleesvarkens.

Nog voor het overlijden van hun vader besloten Lars en Jorn om naast het familiebedrijf van hun moeder een nieuwe bv op te richten: Steunebrink Brothers Swine Ltd. De bv houdt in totaal 5.000 gespeende biggen en 10.000 vleesvarkens. Al die varkens liggen op contractbasis verdeeld over zes locaties. De varkens zijn eigendom van Lars en Jorn en zij staan garant voor de aankoop van de biggen en bijkomende kosten voor voer en dierenarts. De aangesloten varkenshouders hebben een contract voor onbepaalde tijd zonder einddatum. Per afgeleverd varken krijgen ze een vaste vergoeding betaald. De

afgelopen jaren was dit voor hen de rendabelste manier om uit te breiden.

„Als je vooruit wilt, moest je wat anders doen”, verklaart Jorn. „De hoeveelheid geld die er bij aankoop van een varkensbedrijf met grond de afgelopen jaren nodig was, werd er bij lange na niet uitgehaald.” Vooral de grondprijzen zijn hier verantwoordelijk voor. Waar ze in 2000 nog rond de 7.000 euro per hectare betaalden, lopen de grondprijzen nu op tot soms wel tot 30.000 euro per hectare. Ze hebben de afgelopen jaren dan ook geen grond meer gekocht. „Met deze prijzen willen we geen grond kopen. Andere boeren doen het wel, wij vinden dat het niet uit kan.”

Op tijd alles betaald

Naast de inmiddels 242 hectare in eigendom, pachten ze nog 162 hectare. Afhankelijk van de percelen betalen ze jaarlijks tussen de 400 en 650 euro per hectare. Ze zetten hier grotendeels zelf hun varkensmest op af. Soms verkopen ze wat mest. Door een tekort is varkensmest in Canada geld waard. Als de gebroeders mest verkopen, ontvangen ze ongeveer 115 euro per hectare.

De akkerbouwtaak en varkens staan los van elkaar. Op het spuiten na doen ze de akkerbouwtaak van zaaien tot en met oogsten helemaal zelf. Ze verbouwen hoofzakelijk maïs, wintertarwe, sojabonen en een klein beetje witte bonen. Een deel wordt via de termijnmarkt afgezet en de rest bij de voerfabriek waar ze hun voer kopen. Met de eigen graanteelt zouden ze ongeveer de 4.400 gespeende biggen en 10.000 vleesvarkens van het familiebedrijf Gerda Steunebrink van voer kunnen voorzien.

Door de hoge graanprijzen hebben de broers

afgelopen jaren goed verdiend aan de akkerbouwtaak. „Het heeft ons misschien wel in de been gehouden”, zeggen Lars en Jorn. „De Canadese varkenshouderij was jarenlang een zieke business.” Veel varkensbedrijven van hun collega's zijn verkocht door de bank. Bij de voormalige kalverhouders is dit niet aan de orde geweest. „Wij hebben aan alle bankpayments op tijd kunnen voldoen”, zegt Lars over het op tijd betalen van de leningen. De termijnmarkt heeft bij de gebroeders voor veel verlichting gezorgd. Zo kochten ze soms tot wel de helft van hun voer op de termijnmarkt en zetten ze soms hele vrachten vleesvarkens af op de termijnmarkt. Altijd met de insteek om het risico te beperken, zonder dat ze het voor verlies wilden afzetten. „Voor een verlies zet je het niet vast.”

Ongekende hoge prijzen

De termijnmarkt geeft de broers enige zekerheid. Toch ontkomen zij er ook niet aan dat ze soms een ronde verlies draaien. Al staat daartegenover dat ze ook aan rondes goed geld hebben verdiend. Zo hebben de geborene Overijsselnaren een tijdlang geprofiteerd van de dramatisch lage biggenprijzen. Op het dieptepunt brachten biggen van 6 kilogram op de spotmarkt niet meer dan 3,30 euro per big op. Vooral zeughouders en in mindere mate gesloten bedrijven heeft dit parten gespeeld. Vleesvarkenshouders als Steunebrink profiteerden er optimaal van. „Je kunt geen biggen van 6 kilo voor 3 euro produceren.” Desondanks zijn ze vorig jaar met Steunebrink Brothers Swine Ltd overgestapt van de spotprijs naar een formuleprijs. Bij deze formuleprijs is de biggenprijs afhankelijk van de vleesvarkens- en voerprijs. Lars en Jorn wilden met de stabilere formuleprijs meer zekerheid

Varkens en akkerbouw

Gerda en haar zoons Lars en Jorn Steunebrink hebben een varkensbedrijf in Ontario met gespeende biggen en vleesvarkens. Het familiebedrijf Gerda Steunebrink heeft drie varkensbedrijven in eigendom en nog twee vleesvarkensbedrijven die op contractbasis werken. In totaal telt dit familiebedrijf 4.400 gespeende biggen en 10.000 vleesvarkens.

De bv Steunebrink Brothers Swine Ltd van Lars en Jorn telt in totaal 5.000 gespeende biggen en 10.000 vleesvarkens die allemaal op contractbasis door andere varkenshouders in de omgeving worden gehouden. Gerda (62) woont in Hensall en verzorgt op deze locatie de 2.550 vleesvarkens. Lars (36) woont met zijn

Nederlandse vrouw en vier kinderen bij het bedrijf in Bornholm met 4.400 gespeende biggen en is hier hoofdverantwoordelijk voor. Zijn jongere broer Jorn (34) woont met zijn Zwitserse vrouw en drie kinderen bij het vleesvarkensbedrijf in Zurich met 3.300 dieren. Hun jongste zus Marlie (32) is ook betrokken bij het varkensbedrijf en houdt zich voornamelijk bezig met de administratie.

Naast varkens heeft het bedrijf een akkerbouwtaak met ruim 400 hectare, waarvan 242 hectare in eigendom. Op het spuiten na gebeurt alles in eigen beheer. Ze telen maïs, wintertarwe, sojabonen en witte bonen. In totaal zijn er 3,5 arbeidskrachten in loondienst.

Technische resultaten 2013 Steunebrink Brothers Swine Ltd

Aantal vleesvarkens	10.000
Gemiddelde groei/dag (gram)	920
Voederconversie	2,75
Uitvalpercentage	1,9
Opleggewicht (kg)	25
Slachtgewicht (kg)	96,9
Spekdikte (mm)	19,3
Spierdikte (mm)	65,6
Vleespercentage	60,6

inbouwen. Niet onterecht blijkt nu, want de biggenprijs op de spotmarkt is inmiddels opgelopen tot bijna 65 euro per big. De formuleprijs voor biggen ligt ruim 20 euro lager. Door de ongekende hoge vleesvarkensprijzen op de fysieke markt, zetten ze momenteel niets op de termijnmarkt af. De opbrengstprijzen voor vleesvarkens op de fysieke markt liggen nu (week 17) rond de 1,85 euro per kilo geslacht gewicht. De gemiddelde kostprijs in Ontario voor vleesvarkens bedraagt rond de 1,20 euro per kilo geslacht gewicht. Al moet je volgens de broers niet te veel waarde aan dit laatste getal hechten. „Dit verandert wekelijks, omdat de biggenprijzen zo fluctueren.”

Wisselkoers dollar

Nu de varkensprijzen tot recordhoogtes zijn gestegen, is het optimisme in de Canadese varkenssector terug. Toch baart de situatie Lars en Jorn zorgen. „De pieken en dalen worden steeds langer en extremer. Dat bezorgt ons soms wel hoofdpijn. Met deze schommelingen is het steeds moeilijker om investeringen te doen. Je moet zuinig zijn en geen domme dingen doen.” Ze zien banken steeds voorzichtiger worden.

Veel van het wispelturige karakter van de Canadese varkenshouderij is te wijten aan de Verenigde Staten. „Of het nu gaat om de varkensprijzen, voerprijzen of de wisselkoersen. Alle prijzen worden gezet in de States”, zegt Jorn. Als treffend voorbeeld haalt hij de wisselkoers aan. „Nu is de koers van de Canadese dollar ten opzichte van de Amerikaanse dollar 0,90 cent. Op het hoogtepunt kreeg je voor één Canadese dollar 1,10 Amerikaanse dollar terug. Bij 100 dollar (65 euro, red.) is dit wel 20 dollar (15 euro, red.) die je wel of niet hebt.”

Dat Canada vaak als 53ste staat van de Verenigde Staten wordt gezien, bewijzen de huidige varkensprijzen. De piek heeft veel te maken met de uitbraak van het PED-virus. In de VS staat de teller van het aantal bedrijven dat positief op het PED-virus is getest, inmiddels op bijna 5.000. Het aantal besmette Staten is 28. Sinds een aantal maanden is het virus overgeslagen naar Canada en zijn hier ook tientallen bedrijven besmet. Bij besmette bedrijven kan de sterfte bij zogende biggen oplopen tot 100 procent. Ook een Canadese zeugenhouder die de speenbiggen levert aan Steunebrink is besmet met het PED-virus. Omdat de zeug het virus via de melk doorgeeft, werd besloten

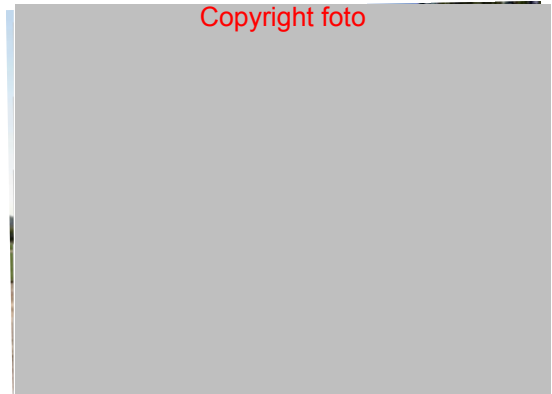
om alle biggen van minimaal een week oud te spenen. Voor de pasgeboren biggen en die de daaropvolgende drie weken werden geboren was geen redding mogelijk. De biggen raken meteen door de biest geïnfecteerd en sterven niet veel later. Een maand na de infectie hebben de geïnfecteerde zeugen antistoffen opgebouwd en zijn ze ongevoelig voor het virus. Omdat zij zeker niet de enige zijn die met het PED-virus zijn geconfronteerd, verwachten de broers dat de hoge prijzen door een krap aanbod van varkens voorlopig intact blijven. Op de lange termijn is hun verwachting dat de huidige prijs geen stand zal houden, maar dat de prijzen wel bovengemiddeld hoog blijven. „Er is ook een structureel tekort aan rundvlees in Noord-Amerika, waardoor de rundvleesprijzen ook historisch erg hoog zijn.”

Meer onafhankelijkheid

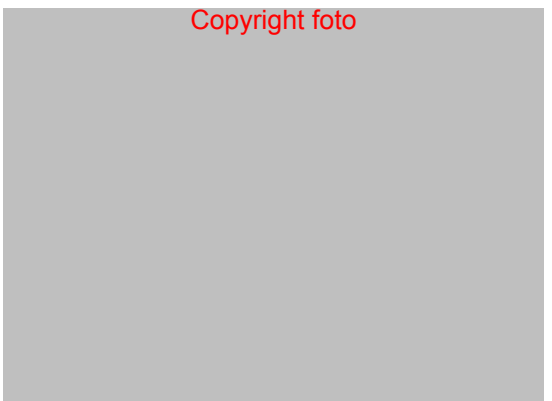
De gebroeders Steunebrink hopen de komende maanden weer goed geld te kunnen verdienen. Verder is er de langgekoesterde verwachting dat de grondprijzen gaan zakken. Hun verwachting is gebaseerd op de rente-ontwikkeling. „Als de rente omhoog gaat, gaat de grondprijs omlaag.” Lars en Jorn willen het liefst grondgebonden groeien. Ze streven naar meer onafhankelijkheid. Het transport van varkens en voer doen ze al helemaal in eigen beheer. De komende jaren willen ze meer eigen voer gaan verbouwen en verwerken.

Weer terug naar de kalverhouderij is voor hen niet aan de orde. „We zitten hiervoor in de verkeerde provincie en de varkens bevallen ons goed.” Omdat ze in Nederland nooit varkens hebben gehad, weten ze maar weinig over de Nederlandse varkenshouderij. Volgens Lars en Jorn is dit gemis nooit nadelig voor hen geweest. „Als je er maar de tijd voor neemt om iets te leren, kun je alles leren.” Volgens de broers is de overgang van Nederland naar Ontario niet groot. „Heel veel hier doet je aan Nederland denken. Er zijn hier veel Nederlanders en de omgeving oogt Hollands. Alleen in Nederland verplaats je je meestal op de fiets, hier doe je alles in de auto.” Lars en Jorn zijn inmiddels zo aan de Canadese vrijheid en ruimte gewend, dat ze af en toe weer tegen beperkingen aanlopen. „We hebben soms het gevoel dat het hier te klein voor ons dreigt te worden.” ■

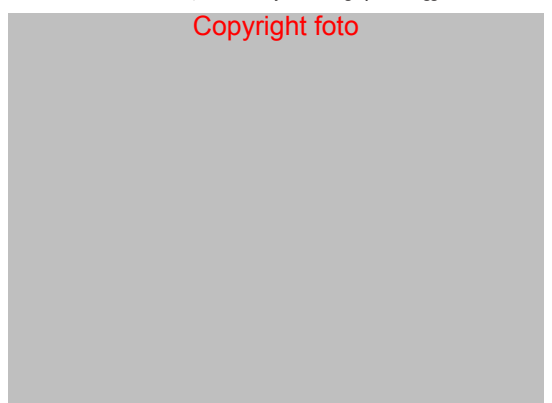
 Reageren?
r.vanboekel@pigbusiness.nl

Steunebrink heeft drie varkensbedrijven in eigendom en acht op contractbasis.

Naast de 20.000 vleesvarkens, hebben ze bijna 10.000 gespeende biggen.

Het transport van varkens en voer gebeurt helemaal in eigen beheer.

Naast varkens heeft het bedrijf een akkerbouwtaak met ruim 400 hectare.